

# Informasjonssamfunnets begrensninger

Ytringsfriheten har sine begrensninger tross den iveren vi ofte ser i å forsvare den. Det er ikke nok å fokusere på hva som er lov å si. En må og forsvare retten til å kunne gi ut bøker, blad og nettsteder.

I dag har vi en effektiv sensur både i forlag, i redaksjonene og i salgsleddene. For der skjer utvelgelsen etter hva som selges. Det rammer først og fremst vanlige folk. Skal en få antatt et manus, må en ha et navn. Forlagene må tro at det blir en bestselger og anmelderne tenker likens.

Jeg fikk min mor til å skrive ned sine memoarer over et langt levd liv. Det var i tråd med historiebevegelsens prosjekter som eksempel «I manns minne» der en vil få eldre til å skrive. Men ingen forlag ville ha manuset enda jeg hadde skrevet det inn på pc for henne, leita frem private og andre historiske bilder. Hun fikk vite at manuset var interessant og godt skrevet. Boka ble gitt ut på eget forlag.



Da jeg spurte min mor om hvorfor hun ikke skrev noe om sine brøders heltmodige innsats under andre verdenskrig, svarte hun at hun ikke skulle vite noe. Det var av sikkerhetsmessige grunner siden hun var så liten. Jeg satte meg da ned og leita frem historia til mine to bestemødre og deres barn og kalte boka for «[Motstandskampens broderier](#)». Begge mine bestemødre broderte, og her kunne jeg «utbrodere» dem og deres barns aktive motstandskamp. Broderi kommer av brodd, og nåla er brodden. Og motstandskampen til min familie startet med nålestikk til det ble mer alvor.



Forlagene jeg kontaktet, ville ikke ha manuset, så jeg ga den ut på eget forlag. Men boka skulle også distribueres. Bokhandlerne skulle ha 30-50% provisjon for å selge den. Jeg ville få arbeidet med å distribuere den til butikkene og føre regnskap med det. Altså, enda mer arbeid og enda mindre igjen.

Så var det å få den gjort kjent. Facebook var effektiv for mine venner, men for at det skulle monne noe, måtte mine venner dele det. Noen gjorde det. Jeg ga så bladredaksjonene boka for å få den anmeldt. Det var en lite nyttig investering. Klassekampen som har eget bokmagasin, svarte at de fikk hundrevis av slike henvendelser som de ikke kunne ta inn. De hadde hele fire avslag den dagen de svarte meg. Et slikt svar bekrefter at der er en underskog av ukjente forfattere som ikke får komme fram i lyset. Mange som gir ut bøker på eget forlag, men får ikke bøkene publisert.

Kanskje er det spesielt nå etter covid-nedstengninga at mange har satt seg ned og skrevet. Slike skriverier fra folket, er i seg sjøl interessant. Jeg har og merket meg at flere har vist interesse for mitt prosjekt. Det ser jeg på som et uttrykk for at mange tenker å få ned på papiret historia for seg og sine memoarer. Vi har en skrivefør generasjon som nå går inn i pensjonstilværelsen. Noen jobber med slektsforskning, andre med minner og historie. Det er verdifullt for våre etterkommere. Det ikke-kommersielle forfatterskapet som utfolder seg nå, er samfunnsnyttig. Men samfunnet vil ikke kunne gjøre seg nytte av det før det blir tilgjengelig. Vi trenger kanaler der amatørforfatterne kan få utgitt og gjort kjent sine skriverier. Vi trenger utvidet og mer allsidig bokmagasin, vi trenger anmeldere som vi kan stole på og ikke disse som skriver det de tror forlagene ønsker. Vi trenger flere plattformer på nettet, som [www.steigan.no](http://www.steigan.no), særlig når mediene mest bare gjentar hverandre.

Venstresida gjør en gedigen tabbe når det oppfordres til boikott av nettsted, sensurere innlegg og nekte omtale. Amatørene må ikke stoppes. De må stimuleres. Vi amatører må få utvikle oss. Skrivekunsten er et fag som andre, alt kan læres ved øving. Vi må jobbe for å utvide mediemangfoldet.

Slik vil vi kunne få fram ideer som vi trenger i et informasjonssamfunn. Det er media, forlagene og omsetningsleddenes oppgave å gi ulike impulser. Informasjonssamfunnets akilleshæl er uniformering. Vi trenger mangfold av impulser, ideer og informasjon.

Frode Bygdnes